

betone det Resultat, man var kommet til: at Husmandsorganisationerne skulde være medvirkende ved Ledelsen af Udstykningen og ved Fastsættelsen af Priserne.

Men saa skete det, at Menighedsraadene traadte sammen den 14. November og holdt et Møde, som beredte mig en stor Overraskelse og en stor Skuffelse, idet hele Forholdet ved dette Møde blev lagt om. Mødet vedtog at udtale, at „den sønderjydske Befolkning føler de af Lovgivningsmagten“, altsaa ikke af Administrationen, men af Lovgivningsmagten, „fastslaaede Bestemmelser vedrørende Udstykningen af Præstegaardsjorderne som en Krænkelse af dens Ejendoms- og Brugsret til Sognemenighedernes kirkelige Midler“. Derved var hele Forholdet lagt over paa Lovgivningen; det var ikke længere Administrationen, men det var den Lovgivning, som vi havde faaet i 1922. Der er flere Gange af forskellige Talere i Dag blevet udtalt, at den daværende Kirkeminister J. C. Christensen anerkendte Sognemenighedens eller Præsteembedets Ejendomsret til Jorden, men nu kommer de sønderjydske Menighedsraad og udtaler bestemt, at denne Lovgivning, som er gennemført under Ledelse netop af J. C. Christensen, er en Krænkelse af deres Ejendoms- og Brugsret til Sognemenighedernes kirkelige Midler.

Overfor denne Udtalelse havde jeg ikke andet at gøre end at komme til Lovgivningsmagten for at søge at faa gennemført den Lovgivning, som var givet i 1922 og gik ud paa Udstykning af de sønderjydske Præstegaardsjorder — saaledes indledes nemlig Stykke 2 i § 2 i Loven om Indførelse af dansk Kirkelovgivning i de sønderjydske Landsdele: „Lov om Afhændelse af de til Præsteembeder henlagte Jorder til Oprettelse af Husmandsbrug af 4. Oktober 1919 bringes til Anvendelse med de Lempelser“ o. s. v. Der fastslaaes altsaa, at Loven af 4. Oktober 1919 skal bringes til Anvendelse, det vil sige, at den skal gennemføres, og da det nu havde vist sig umuligt at gennemføre den paa Grund af de Indskrænkninger, som den samme Lov senere foreskriver, maatte jeg foreslaa, at den blev gennemført i Sønderjylland ligesom i det øvrige Land.

Det forekommer mig, at hele Forholdet er ganske tydeligt og klart: vil man have Bestemmelsen i Loven om Indførelse af dansk Kirkelovgivning i de sønderjydske Landsdele gennemført, nemlig at de til Præsteembederne henlagte Jorder skal afhændes til Oprettelse af Husmandsbrug

ifølge Loven af 4. Oktober 1919, saa maa man give Administrationen Midler til at gennemføre den; det har vist sig, at den hidtilværende Lovgivning har været utilstrækkelig, det er indrømmet ikke blot fra socialdemokratisk og radikal Side, men ogsaa af det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle), og jeg har derfor en sikker Forventning om, at man vil give Administrationen saadanne Midler i Hænde, at den kan gennemføre denne Lovgivning. Og jeg ser ikke andet Middel end netop dette, at vi faar den samme Ordning Syd for den gamle Grænse som Nord for denne.

Jeg ved ikke, hvad et Responsum fra det juridiske Fakultet angaaende Ejendomsretten skulde tjene til, naar der ikke er nogen, der har haft til Hensigt at anfægte Ejendomsretten. Hvorvidt Loven af 4. Oktober 1919 har været tilfredsstillende i det gamle Land eller ikke, det kan der være forskellige Meninger om; jeg har haft den Mening og har den fremdeles, at i den store Befolkning har den virket til forøget Lykke og til Tilfredshed. Naar det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen spurgte mig, om Præsterne var tilfredse med Loven af 1919, vil jeg dertil sige, at det var jo en social Lovgivning, og jeg har det Haab, at Flertallet af Præsterne har saa megen social Forstaaelse, at de ogsaa kan være tilfredse med denne Lovgivning. At der kan være enkelte Præster, som mangler denne sociale Forstaaelse, skal jeg villigt indrømme.

Naar det ærede Medlem Hr. C. O. Pedersen endvidere karakteriserede det foreliggende Lovforslag som et socialistisk Lovforslag og mente, det var i god Overensstemmelse med de andre Forslag, som Regeringen havde forelagt her i Tinget, skal jeg naturligvis ikke modsige det ærede Medlem i, at denne Lov af 4. Oktober 1919 har virkeliggjort nogle af vore Tanker paa dette Omraade. Men det ærede Medlems eget Parti, Venstre, har i sin Tid stemt derfor, saa jeg synes, at det ærede Medlems Bebrejdelse — for det var jo tænkt som en Bebrejdelse — rammer ikke os, men rammer tværtimod ham selv og hans eget Parti.

De tre Synsmaader, jeg lægger til Grund for det foreliggende Lovforslag, er dels en national Synsmaade, dels en social Synsmaade, dels en kirkelig Synsmaade. Jeg formener, at dette Forslag, som har til Hensigt at gennemføre Udstykningen af Præstegaardsjorderne i Sønderjylland, har den samme sociale Betydning dernede, som den tilsvarende Lov har haft herhjemme, og at det i økonomisk Henseende